

Magiczny
Kraków

Portret Lwowa na nowej wystawie w MCK

2017-12-04

„Lwów, 24 czerwca 1937. Miasto, architektura, modernizm” - to obszerna prezentacja osiągnięć lwowskich architektów i urbanistów na tle innych dziedzin życia kulturalnego miasta. Wystawa w Międzynarodowym Centrum Kultury jest próbą stworzenia wielowymiarowego portretu modernistycznego Lwowa. Podkreśla jego rolę jako zapomnianego centrum nowoczesności w czasach II Rzeczypospolitej „w pięciominutowym antrakcie przed nieuniknionym”. Wystawę można oglądać w Międzynarodowym Centrum Kultury na Rynku Głównym 25.

Tytuł ekspozycji przywołuje zwyczajny dzień 24 czerwca 1937 roku. Pod tą datą kroniki nie zanotowały żadnego ważnego wydarzenia, ale tego dnia w życiu mieszkańców miasta zdarzyły się tysiące rzeczy, mniej lub bardziej dla nich istotnych. To one stanowiły o codzienności Lwowa lat trzydziestych i najlepiej definiowały jego miejsce na mapie nowoczesności w XX wieku.

Lwów kojarzony jest głównie jako miasto zbudowane za czasów Austro-Węgier, tymczasem jego najbardziej intensywny rozwój przypada na czasy II Rzeczypospolitej. Na początku XX wieku miasto należało do najgęściej zaludnionych w Europie, a jego rozbudowa stała się koniecznością. W 1920 roku Ignacy Drexler – wybitny urbanista związany z lwowską politechniką opublikował monografię „Wielki Lwów”. Praca ta miała wyznaczać nowoczesny kierunek rozwoju miasta. Wpływ koncepcji Drexlera (oraz warszawskiego urbanisty i architekta Tadeusza Tołwińskiego) widać również w rozbudowie Lwowa po 1945 roku.

Lata II Rzeczypospolitej przyniosły Lwowowi nowe możliwości rozwojowe, które zostały konsekwentnie wykorzystane, o czym najlepiej świadczą pochodzące z tamtych lat rozwiązania urbanistyczne i architektura. Lwowskie środowisko architektoniczne pozostawiło wiele wybitnych realizacji: od prywatnych willi i kamienic, przez gmachy użyteczności publicznej, po nowe założenia parkowe, tereny sportowe czy siedzibę lwowskiego radia.

Po stronie nowej, modernistycznej architektury opowiedzieli się nie tylko tacy zwolennicy form historyzujących jak Jan Bagieński i Wawrzyniec Dayczak, ale też młoda generacja absolwentów Politechniki Lwowskiej – Polacy, Żydzi i Ukraińcy – w tym między innymi prezentowani na wystawie Witold Minkiewicz, Władysław Derdacki, Andrzej Frydecki, Leopold Karasiński, Ferdynand Kassler, Salomon Keil, Jakub Menker, Roman Hrycaj, Jewhen Nagirnyj, Tadeusz Teodorowicz-Todorowski, Zbigniew Wardzała i Tadeusz Wróbel.

Lwów stał się ważnym ośrodkiem modernistycznej kultury nie tylko dzięki architekturze. Działała tu awangardowa grupa surrealistów *Artes*, wybitni fotograficy, projektanci plakatów, twórcy lwowskiej szkoły matematycznej, środowiska uniwersyteckie i politechniczne czy znani w całym kraju filmowcy i radiowcy. Symbolem nowoczesności Lwowa były Targi Wschodnie, przyczyniające się do rozwoju miasta i stanowiące o jego prestiżu jako centrum gospodarczego o międzynarodowym znaczeniu.

Na wystawie pokazane zostaną modele ważniejszych gmachów modernistycznych Lwowa oraz oryginalne projekty architektoniczne z polskich kolekcji. Zaprezentowane zostaną również obrazy i

**Magiczny
Kraków**

grafika reprezentujące środowisko artystyczne i sztukę Lwowa tamtych lat, a także fotografie z epoki, dokumenty filmowe, pocztówki i plakaty.

Na wystawie będzie można zobaczyć blisko 250 eksponatów ze zbiorów Muzeum Architektury we Wrocławiu, Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli, Biblioteki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie, Biblioteki Narodowej w Warszawie, Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Archiwum Polskiej Prowincji Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie oraz sześciu kolekcji prywatnych.

Wystawa po raz pierwszy została pokazana w Muzeum Architektury we Wrocławiu w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2016, a na potrzeby krakowskiej prezentacji została zmodyfikowana i poszerzona.

Wystawie towarzyszy specjalnie przygotowany album „Lwów nowoczesny” (w polsko-angielskiej wersji językowej) oraz cykl wykładów, spotkań i zajęć edukacyjnych pogłębiający i poszerzający jej tematykę.

„Lwów, 24 czerwca 1937. Miasto, architektura, modernizm”

1 grudnia 2017 r. – 8 kwietnia 2018 r. (wernisaż 30 listopada, godz. 18.00),
Galeria Międzynarodowego Centrum Kultury, Kraków, Rynek Główny 25,
Godziny otwarcia Galerii MCK: wtorek–niedziela 10.00–18.00 (ostatnie wejście 17:30).